

קונטרס יקרא דמלכא המבואר

מכבוד קדושת מרן
בעל היקרא דמלכא זי"ע
עם ביאור משולב על דברי קדשו
בהוספת ציונים והערות

פרשת
אחרי מות - קדושים

מכון
"מעיינות הרים"
זוועהיל

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

הביאור נערך לפי הבנתנו הדלה, ואין בדברים משום הכרח שזו היתה כונת קדשו,
וכל המטרה היא רק לקרב הדברים שיהיו מבוארים לעיני הלומדים,
ואדרבה נשמח אם תודיעונו על כל טעות או הבנה אחרת.

מכון
"מעיינות הרים"
זוועהיל

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

נערך ע"י הרב"ג ר' אברהם זילבר שליט"א
בן מורנו ראש הישיבה שליט"א

כל הזכויות שמורות למכון "מעיינות הרים"

להוצאת ספרי הצה"ק לבית זלאטשוב – זוועהיל

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

רח' האדמו"ר רבי שלמה מזוועהיל, בית ישראל

ת.ד. 5088 ירושלים 91050

טל: 052-7646061 פקס: 02-5326464

דוא"ל 5326464@gmail.com

פרשת אחרי מות

תשט"ו

הענין של הפסוק אחרי מות שני בני אהרן בקרבנות לפני ה' וימותו – ואל יבוא בכל עת אל הקודש.

✽ ביאורים ✽

הענין של הפסוק (טז, ה-ו): 'אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְנֵי אֶהֱרֹן בְּקִרְבָּתָם לִפְנֵי ה' וַיָּמָתוּ, וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה דַּבֵּר אֶל אֶהֱרֹן אֶחִיד וְאֵל יִבָּא בְּכָל עֵת אֶל הַקֹּדֶשׁ'. ויש להתבונן מה המשמעות באזהרה הזאת שאל יבוא בכל עת אל הקודש ומה מלמדנו בדרך העבודה, ומה השייכות למיתת שני בני אהרן.

תכלית הבריאה להיות דירה בתחתונים / החילוק בין נביא לחכם דאצל הנביא אין הנבואה מתקיימת ואצל החכם מתקיים / המצות והמעשים טובים מלבישים ההארה שתתקיים בידם / לכך הזהיר אהרן שלא יבוא בכל עת אל הקודש / ע"י מעשים טובים נעשה שמו בן ד' אותיות וכקדושת הד' בגדי כהונה שנגד שמו הגדול / תכלית העבודה לעשות תיקון לאורות לבחינת פרצוף וקומה שלימה.

ציונים והערות

העולם שהקריאה מעורר הזמן וסגולתו לעורר מחילה סליחה וכפרה'. ויש לציין לדברי הבית אהרן בפרשתנו: 'אאמו"ר זצוקלל"ה כשהיה קורא בשבת זה פ' יוה"כ. היה לו גיעגועין גדולים על יוה"כ כמעט עד כלות הנפש. והיה אומר משל כשרוקחין מרקחת קודם נשואין בשביל הנשואין. טועמין מן המרקחת גם בשעה ההיא. וכך בשבת זו צריך להתעורר בהתעוררות קדושת יוה"כ'.
ב. רש"י פירש לפי פשוטו של מקרא: 'וידבר ה' אל משה אחרי מות שני בני אהרן וגו' - מה תלמוד לומר, היה רבי אלעזר בן עזריה מושלו משל לחולה שנכנס אצלו רופא. אמר לו אל תאכל צונן ואל תשכב בטחב. בא אחר ואמר לו אל תאכל צונן ואל תשכב בטחב שלא תמות כדרך שמת פלוני. זה וזו יותר מן הראשון, לכך נאמר אחרי מות שני בני אהרן'.

א. יש לציין דרבינו בפרשתנו מביא כמה פעמים הענין דקריאה מעוררת את הזמן ואם כן שבת זו היא בחינת יום הכפורים. כן כתב לקמן תשכ"ט: 'כת' (ישע' נה, ו), דרשו ה' בהמצאו, וכת' (דברים ד, ז) כה' אלהינו בכל קראנו אליו, ובגמ' ר"ה (יח.) אמרו כאן ביחיד כאן בציבור, והנה הציבור היותם חשובים לפני המקום הם למעלה מהזמן, ותמיד עודם מדברים הם נענים, אבל היחיד צריך שעת הכושר והם עשרת ימי תשובה ויום כפור בכלל. אמנם אמרו שהקריאה מעורר הזמן והזמן מעורר הקריאה, היינו שע"י הקריאה הם מסוגלים לעשות אותו הזמן, וכן הזמן מצד עצמו גם בלי קריאה מעורר הקריאה, וזה דרשו ה' בהמצאו בזמנו, קראוהו בהיותו קרוב ע"י הקריאה גם היותו קרוב'. וכן ראה תשל"ד: 'הקריאה של הפרשה מיוחד ליוכ"פ, ואומרים

ידוע כי תכלית הבריאה, שהתאווה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים (תנחומא) נחקמי ג). והנה ההבדל בין נביא לחכם, ידוע יש איתערותא דלעילא ויש איתערותא דלתתא, היינו בזמן שמכשיר מעשיו ומכין לנבואה ע"י שמתרחק מהרגשת תענוגים ומתעמק במושכלות עד שנפרד מכל חושיו ונעקר מתחתונות

❦ ביאורים ❦

ויש לבאר, דהנה ידוע כי תכלית הבריאה היתה בשביל שהשכינה תשכון למטה, וכמו שאמרו חז"ל (תנחומא נשא טז) שהתאווה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים, וזה נתקיים במשכן כמו שמפרש והולך, והנה ההבדל בין נביא לחכם יש לבאר, כי ידוע שיש איתערותא דלעילא, ויש איתערותא דלתתא,

וזה תוקף החילוק בין החכם לנביא, כי הנביא היה בגדר אתערותא דלתתא המביאתו למעלה, היינו כמבואר ברמב"ם בארוכה, שהנביא בזמן שהיה מכשיר מעשיו ומכין עצמו לנבואה, ע"י שהיה מתרחק מהרגשת תענוגים ומתעמק במושכלות, עד שבעת שנחה עליו רוח הנבואה היה נפרד מכל חושיו ונעקר מתחתונות,

❦ ציונים והערות ❦

הצורות הקדושות הטהורות ומסתכל בחכמתו של הקדוש ברוך הוא כולה מצורה ראשונה עד טבור הארץ וידוע מהן גדלו, מיד רוח הקדוש שורה עליו. ובעת שתנוח עליו הרוח תתערב נפשו במעלת המלאכים הנקראים אישים, ויהפך לאיש אחר, ויבין בדעתו שאינו כמות שהיה, אלא שנתעלה על מעלת שאר בני אדם החכמים כמו שנאמר בשאול והתנבית עמם ונהפכת לאיש אחר. ובהמשך דבריו (הלכה ב): 'וכלן כשמתנבאים אבריהן מזדעזעין וכח הגוף כשל ועשתנותיהם מתטרפות ותשאר הדעת פנויה להבין מה שתראה, כמו שנאמר באברהם והנה אימה חשכה גדולה נופלת עליו, וכמו שנאמר בדניאל והודי נהפך עלי למשחית ולא עצרתי כח'. ובהמשך דבריו (הלכה ד): 'כל הנביאים אין מתנבאין בכל עת שירצו, אלא מכוונים דעתם ויושבים שמחים וטובי לב ומתבודדים, שאין הנבואה שורה לא מתוך עצבות ולא מתוך עצלות אלא מתוך שמחה, לפיכך בני הנביאים לפניהם נבל ותוף וחליל וכנור והם מבקשים הנבואה וזהו שנאמר והמה מתנבאים כלומר מהלכין בדרך הנבואה עד שינבאו כמו שאתה אומר פלוני מתגדל'.

ג. ז"ל המדרש: 'אמר רבי שמואל בר נחמן בשעה שברא הקב"ה את העולם, נתאווה שיהא לו דירה בתחתונים כמו שיש בעליונים, ברא את האדם וצוה אותו ואמר לו מכל עץ הגן אכול תאכל ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו (בראשית ב) ועבר על צויו, אמר ליה הקב"ה כך הייתי מתאווה שיהא לי דירה בתחתונים כמו שיש לי בעליונים, ודבר אחד צויתי אותך ולא שמרת אותו, מיד סלק הקב"ה שכינתו לרקיע הראשון'. ד. ראה רמב"ם (יסודי התורה ז, א): 'מיסודי הדת לידע שהאל מנבא את בני האדם, ואין הנבואה חלה אלא על חכם גדול בחכמה גבור במדותיו, ולא יהא יצרו מתגבר עליו בדבר בעולם אלא הוא מתגבר בדעתו על יצרו תמיד והוא בעל דעה רחבה נכונה עד מאד, אדם שהוא ממולא בכל המדות האלו שלם בגופו, כשינס לפרסם וימשך באותן הענינים הגדולים הרחוקים ותהיה לו דעה נכונה להבין ולהשיג, והוא מתקדש והולך ופורש מדרכי כלל העם ההולכים במחשכי הזמן, והולך ומזרז עצמו ומלמד נפשו שלא תהיה לו מחשבה כלל באחד מדברים בטלים ולא מהבלי הזמן ותחבולותיו, אלא דעתו פנויה תמיד למעלה קשורה תחת הכסא להבין באותן

ונדבק בעליונות, עלה למעלה בבחי' מ"נ ואיתערותא דלתתא, ונשמתו מתדבק באורות והשגות עליונות, עד שנתבטל ישותו ואינו יודע שהוא נמצא בעולם הזה, משא"כ בחי' חכם בחי' איתערותא דלעילא למטה, בזמן שעומד במלוא דעתו ושכלו בכלים מיושבים, והכל כמונח בקופסא, משא"כ הנבואה אך בשעתו ואח"כ יכול להיות נשכח ממנו כולו או מקצתו או חסר לו התמצית והפתרון, ולכן אמרו ז"ל (ז"צ יב) חכם עדיף מנביא.

❦ ביאורים ❦

שעומד במלוא דעתו ושכלו בכלים מיושבים, והכל כמונח בקופסא ונשאר אצלו מקוים תמיד. מה שאין כן רוח הנבואה אינו אלא אך בשעתו, ואחר כך יכול להיות נשכח ממנו כולו, או מקצתו, או שיהיה חסר לו התמצית והפתרון, ולכן אמרו ז"ל (ז"צ יב): 'חכם עדיף מנביא', כי אצל החכם החכמה שוכנת עליו בקביעות ולפי כליו ואינו שוכח החכמה, משא"כ הנביא מקבל רוח נבואה ומתעלה לדרגה יותר גבוהה, ולכן כשפוסק רוח הנבואה יתכן שישכח ממנו ואינו מונח אצלו בקופסא כחכמת החכם.

ונדבק בעליונות, ואז עלה כביכול למעלה בבחינת מיין נוקבין ואיתערותא דלתתא, ונשמתו היתה מתדבק באורות והשגות עליונות עד שנתבטל ישותו, ואינו יודע שהוא נמצא בעולם הזה, אם כן הנבואה היא גדר של אתערותא דלתתא שעולה ומתעלה עד שנדבק למעלה. מה שאין כן בחינת חכם הוא בחינת איתערותא דלעילא המגיע למטה, כי אמנם הוא צריך להכין עצמו וללמוד תורה הרבה, אבל לבסוף נחשב שהתורה ניתנה לו במתנה, והיא בגדר אתערותא דלעילא, אך הוא יורד ושוכן למטה, כי התורה מונחת אצלו בזמן

❦ ציונים והערות ❦

א' משה ככלתו לדבר אתו בזה סיני שני לחת העדת לחת אבן פתבים באצבע אלהים, ופירש רש"י: 'ככלתו' - ככלתו כתיב חסר שנמסרה לו תורה במתנה ככלה לחתן, שלא היה יכול ללמוד כולה בזמן מועט כזה. ז' ראה שם ברמב"ם (יסודי התורה ז, ג): 'הדברים שמודיעים לנביא במראה הנבואה דרך משל מודיעין לו, ומיד יחקק בלבו פתרון המשל במראה הנבואה וידע מה הוא, כמו הסולם שראה יעקב אבינו ומלאכים עולים ויורדים בו והוא היה משל למלכות ושעבודן, וכמו

ה' הכלל הוא שבכל השפעת העולמות יש בחינת אתערותא דלתתא וזה נקרא מיין נוקבין, ויש בחינת אתערותא דלעילא הנקרא מיין דכורין. ו' בן מצינו במשה רבינו שמחד גיסא לא היה אדם שהתייגע בתורה כמותו, וכמו שמצינו במדרש (תנחומא שופטים ה): 'נתן נפשו על התורה, שנאמר (שמות לד) ויהי שם עם ה' ארבעים יום וארבעים לילה, ונקראת על שמו, שנאמר (מלאכי ג) זכרו תורת משה עבדי. ואעפ"כ לבסוף נחשב שניתנה לו התורה במתנה, כמו שנאמר (שמות לא, יח): 'ויתן

ציונים והערות

החיות שראה יחזקאל והסיר נפוח ומקל שקד שראה ירמיה והמגלה שראה יחזקאל והאיפה שראה זכריה, וכן שאר הנביאים, מהם אומרים המשל ופתרונו כמו אלו, ויש שהן אומרים הפתרון בלבד, ופעמים אומרים המשל בלבד בלא פתרון כמקצת דברי יחזקאל וזכריה וכולן במשל ודרך חידה הם מתנבאים'. ויש לציין עוד לדברי האור החיים הק' בפר' בהעלותך (במדבר יב, ו): 'ולצד שיש ג' דברים בענין הנבואה, א' השגת המראה, ב' זמן השגתה פירוש אם יתנבא בכל עת שירצה, או אין הדבר תלוי ברצונו אלא בזמן שיחפוץ ה', ג' השגת בחינת הדיבור כאשר אבאר... גם לא היו באים אליו הדברים בדרך משל ומליצה אלא דברים מבוארים וברורים ואינן צריכין פתרון, והוא מאמר ה' פה אל פה אדבר בו, פירוש הנה עיני כל ישראל ראות הגו' פרשיות אשר דבר ה' אל משה, שכלן הם דברים שביני פשטן של דברים כל מבין לשון הקודש, גם אוצרות חכמה אשר אצר ה' בהם כולם נכוחים למבין הבא לעיין ולהעמיק ירגיש במשמעות הכתובים עצמן את אשר חשב ה' לומר בהם, ואין דרך זה בדברים אשר דבר ה' ביד עבדיו הנביאים ירמיה וישעיה שכולן משל ומליצה, כמאמר (יחזקאל יז) הנשר הגדול בעל הכנפים וגו', וביותר מהמה נבואת זכריה המסגר שערי הנבואה אשר סגר גם נבואתו ואין אתנו יודע כוונת נבואתו. ויש לחקור זאת כיון שהמנבא הוא ה' אלהינו אחד למה לזה ידבר נכוחות ולזה דברו מעקשים, ואמרו אנשי אמת במה שקדם לנו הידיעה בדבר המלאך לדניאל ההרגש שהיה פועל בו, מזה תשכיל לראות כי הרכבת מין האנושי תפסידנה הרגשת הרוחני ואינה יכולה לסבול זולת המורכב אשר כונן ה' בחכמתו הנפלאה שיוכלו שתוף יחד הנפש והגוף, והלא תראה אפילו במקורות הנרגשות ונתפסות אש ומים זה מכלה את זה זולת השמים אשר כוננו ידי יוצר, ומזה תשער איך יוכל עמוד בדבר אלהים מקור הרוחניות ויחצוב קולו להבת אש איך יוכל עמוד, ולזה אין אדם משיג לעמוד בכוחו לשמוע קול אלהים חיים זולת האיש אשר הפך חומרו ועשאו צורה כמו שרשמנו במקומות אחרים, שזה אין לו גוף ויכול שאת דבר מלך, ולכן בהנבא ה'

לאדם שאין גופו דומה לצורתו יתחכם ה' עשות על זה האופן, כי יצא דבר מלך מפי עליון והדיבור יתעטף באיורים דקים ואחר כך יגיע לאוזן נביא ובוה יסבלנו הנביא, ואף גם זה יפעיל הרגש בנביאים להשתגע, ודבר זה יסובב בא הדברים דרך משל ומליצה בבחינת החלום. ולזה כל הנביאים לבד ממשה ידברו משלים ומליצות, ויותר מהמה זכריה שהיה אחרון בנביאות היה הדיבור בא ונגלד ונגלם ביותר משאר נבואות כדי שיוכל לסבול, ולזה נתרבו בו המליצות ועומק הדמיון עד שאין דורות אחרונים יודעים דבריו'. ח. ז"ל הגמרא שם: 'אמר רבי אבדימי דמן חיפה מיום שחרב בית המקדש ניטלה נבואה מן הנביאים וניתנה לחכמים, אטו חכם לאו נביא הוא, הכי קאמר אף על פי שניטלה מן הנביאים מן החכמים לא ניטלה, אמר אמימר וחכם עדיף מנביא, שנאמר ונביא לבב חכמה מי נתלה במי הוא אומר קטן נתלה בגדול'. ועיין שיטה מקובצת שם בשם הר"י מיגש: 'דאלו נביא לא אמר אלא מה דשמע ומה דיהבי בפומיה למימר, ואלו חכם קאמר מאי דאתמר למשה מסיני ואף על גב דלא שמעה'. וכן כתב המהרש"א שם: 'ומה שאמרו חכם עדיף מנביא, כי הנבואה הוא בחידה ובמראה, ואלו החכם יודע הנעלם והבלתי ידוע לאחרים לא במראה ולא בחידות, רק שהוא משיג השגה ברורה, אשר הש"י מוציא שכל האדם מן הכח אל הפועל. והחכם יודע העתידות ג"כ שהרי יודע ומשיג דרכי ה', ואם רואה לפניו רשע משיג שכך יהיה לו לעתיד, וכן כל הדברים, עד שאם הוא חכם וגדול יכול לדעת העתידות שיבואו יותר מן הנביא, כי אין דבר במקרה רק הכל הוא מסודר ממנו יתברך, והוא יתברך בא ממנו בסדר השכלי, ולכן האדם שהוא חכם יודע אף העתידות'. וראה חתם סופר שם: 'ועד"ז חכם עדיף מנביא, פי' ההשגה שמשיג בחכמתו בהבנה והשכל ואעפ"י שהוא מעור אלקי ורה"ק וחלק חכמה עליונה, מ"מ הוא באמצע כלי חושי הרוחניות השכלי ומבין טעמים של דברים, אותה חכמה עדיפה ל' מנבואה. ועד"ז ניתנה נבואה לשוטים כי לפעמים נשמת אדם רואה דברים ולבו אומר לו אלא שנראה לו כדברים רחוקים ואין שכלו מניח לו להוציא דברי שטות כאלו מפיו'.

והנה מצות המשכן והמקדש, הוא דירה בתחתונים, ע"י המעשים טובים, הם הכלים המשמשים במקדש. וציווה הקב"ה לכל יבוא בכל עת, כי צריך להיות בקי ברצוא ושוב, שכל השגה וחכמת תורה"ק צריכים להלביש

❦ **ביאורים** ❦

הם בדוגמא לדרגת החכם שחכמתו מתקיימת תמיד ומושגת בידו, כי המעשים טובים, 'הם בחינת עשיה וגבול, והשני בני אהרן שלא הכינו המעשים טובים והכלים הראויים להכנס וליצא נפרדו הנשמות מהגוף להדבק בשורשם' [עפ"י כת"י]. וציווה הקב"ה את אהרן דוקא אחרי מות שני בניו שהתקרב יותר מדאי אל הקודש ופרחה נשמתם מהם כמו גדר הנביא, **לִבָּל יבוא בכל עת אל הקודש, כי כל מי שמתקרב אל הקודש צריך להיות בקי ברצוא ושוב**, היינו להתקרב אל הקב"ה, אבל מיד לרחק את עצמו כדי שלא יבטל ממציאותו, **שכל השגה וחכמת תורה הק' צריכים להלביש**

והנה בזה יש לשוב ולבאר טעם הציוי בפרשתנו: **'אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְנֵי אֶהֱרֹן בְּקִרְבָּתָם לִפְנֵי ה' וַיָּמָתוּ, וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה וְדַבֵּר אֶל אֶהֱרֹן אֹחִיךָ וְאֶל יָבֵא בְּכָל עֵת אֶל הַקֹּדֶשׁ, כִּי גַם בַּדֶּרֶךְ הָעֲבוּדָה לִפְנֵי ה' יִשׁ גֹּדֶר שֶׁל מִי שֶׁמִּתְעַלָּה לִּמְעַלָּה מִיִּכְלָתוֹ וְהוּא כְּמוֹ נָבִיא, וַיֵּשׁ מִי שֶׁזּוֹכָה לִקְנוֹת הָעֲבוּדָה בַּעֲצָמוֹ כְּמוֹ הַחֹכֶם, וְהֵנָּה תְּכִלִּית מִצְוֹת הַמִּשְׁכָּן וְהַמִּקְדָּשׁ הוּא קִיּוֹם הַרְצוֹן הָאֱלֹקִי שִׁיחִיה לֹו דִּירָה בַּתַּחְתּוֹנִים ע"י הַמַּעֲשִׂים טוֹבִים שֶׁעוֹשִׂים בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, הֵם בַּחֲנִינֵת הַכֹּלִים הַמִּשְׁמָשִׁים בַּמִּקְדָּשׁ, כִּי הַמַּעֲשִׂים טוֹבִים הֵם בַּחֲנִינֵת כֹּלִים לַהֲלָבִישׁ בְּתוֹכָם הָהָרָה הָעֲלִיּוֹנָה. וְלִזֶּה**

❦ **ציונים והערות** ❦

להיות מתדבק נפשו אל בוראו בכל עוז, עד שתחשוק ותתלהב לצאת מהגוף לידבק בשורשה ולישאר שם, עד אשר יתפשט האדם הלו מגשמיותו ויבטל ממציאותו, ונשמתו תהיה משוטטת במחשבות העליונות, וקשורה בקשר אמיץ בעולמות עליונים וכו', ונקשרה דעתו אל צור העולמים וכו'. ומה מאוד תגדל חשקת הנפש לישאר שם, שלא לחזור אל תוך הגוף העכור. אך על זה נאמר, 'אם רץ לבך שוב לאחור', ובעל כרחך אתה ח"י וכו'. כי בעת האהבה והדביקות והחשיקה באמת בבורא יתברך, אז נתבטל מציאות האנושי מכל וכל, בבחינת חכמה שהוא כח מה, ולא שייך אז אפילו לקיים התורה, מרוב החשיקה ודביקות בבוראו יתברך וכו'. ואך כשיהיה תמיד בבחינה זו, אין תורה, כי לא יוכל לקיים אז שום מצוה או לימוד התורה, כי יצא מגדר אדם. ועל כן

ט. הגדר 'רצוא ושוב', יסודו מדברי הכתוב (יחזקאל א, יד): 'וְהָיִיתָ רָצוֹא וְשׁוֹב כְּמֶרְאֵה הַבֶּזֶק', ופירש רש"י שם: 'רצוא ושוב כמראה הבזק - פירושו רבותינו רצוא ושוב כלהבת הכבשן שיצאה תמיד מפי הכבשן, וממהרות לחזור וליכנס כך כשמוציאות ראשן מתחת הרקיע הנטויה למעלה מהן כמו שמפורש בענין, נרתעות מפני השכינה שלמעלה מן הרקיע וממהרות להשיב את ראשן'. ומוזכר גם בספר יצירה (פרק א משנה ח): 'עשר ספירות בלי מה, בלום פיק מלדבר ולבך מלהרהר. ואם רץ לבך, שוב למקום, שלכך נאמר (יחזקאל א, יד) 'והחיות רצוא ושוב', ועל דבר זה נכרת ברית'. ובכתבי הבעש"ט הק' ותלמידיו מובא כתוב זה כסדר, ללמד סדר עבודת האדם שלא יתנתק נשמתו ממנו מרוב דביקות, וראה סדורו של שבת (שורש ז ענף א עלה טז) שכתב וז"ל: 'יוכל האדם לבוא

בעבודה ואז יוכל להתקיים, שבאם לא ילביש בעבודה יפרדו הנשמות מהגוף לידבק בשורשם למעלה, ולא תתקיים הדירה בתחתונים.

וע"י המעש"ט נעשה שמא דקוב"ה, ד' אותיות ע"י ד' בגדים (פיקו"ז סי' לט ע"ה).

❦ ביאורים ❦

נעשה שמא דקוב"ה בן ד' אותיות, וכנודע דהשם הוי"ה מורכב מד' אותיות"י, הב' אותיות הראשונות י"ה מרמזים על האהבה ויראה שהם במוח, וב' אותיות האחרונות ו"ה מרמזים על התורה והמצוות בעולם המעשה, ועל ידי שהאדם לומד תורה ומקיים מצוות הוא מחבר את אלו הד' אותיות יחדיו, וכן היה התיקון על ידי הד' בגדים שהיה הכהן גדול לובש בכניסתו אל

בעבודה, ואז יוכל להתקיים, שבאם לא ילביש התורה והקרבנות אלוות בעבודה, יפרדו הנשמות מהגוף לידבק בשורשם למעלה כמו שאירע לנדב ואביהוא, ולא תתקיים הדירה בתחתונים, וזו היתה כונת הבריאה מעיקרא"י.

ורק על ידי המעשים טובים יש קיום לדירה בתחתונים, כי על ידיהם

❦ ציונים והערות ❦

לתת, כאשר פתאום מתגלה אור גדול למהר לרוץ בעשיית הכלי, שיתפס חזק בהכלי כמו שבא לאדם זריזות וחמימות להכניסו באיזה מצוה. יא. עיין תניא (פרק ג): תניא ליקוטי אמרים פרק ג והנה סדר העבודה בעסק התורה והמצוות הנמשכת מבחי' אהבה עזה זו היא בבחי' שוב לבד כמ"ש בספר יצירה ואם רץ לבך שוב לאחד פי' ואם רץ לבך היא תשוקת הנפש שבלב בחלל הימני כשמתגברת ומתלהבת ומתלהטת במאד מאד עד כלות הנפש ממש להשתפך אל חיק אביה חיי החיים ב"ה ולצאת ממאסרה בגוף הגופני וגשמי לדבקה בו ית' אזי זאת ישיב אל לבו מארז"ל כי ע"כ אתה חי בגוף הזה להחיותו כדי להמשיך חיים עליוני' מחיי החיים ב"ה למטה ע"י תורת חיים להיות דירה בתחתוני' לאחודותו ית' בבחי' גילוי', ועיין במה שכתב רבינו בפרשתנו לקמן תשל"ה. יב. עיין בתיקו"ו (תי' כט דף עג, א): "והאי נקודה מסטרא דימינא אתקריאת אהבה ומסטרא דשמאלא אתקריאת יראה ומסטרא דעמודא דאמצעיתא אתקריאת תורה ואיהי מצוה דעמודא דאמצעיתא כליל תרוייהו בגין דאיהו ו' כליל י"ק דאינון לימינא ושמאלא ואיהו ו' באמצעיתא כליל תרוייהו ושכינתא תתאה מצוה כלילא מארבע אתון איהי

הטביע הוא יתברך להיות האדם נפסק ונופל מרוב אהבה זו, ואז יוכל לקיים את התורה. וראה עוד תולדות יעקב יוסף (פרשת יתרו אות א. משפטים אות ג) ופרי הארץ (פרשת בא) ועבודת ישראל (פרשת בחקותי ד"ה והתהלכתי. ליקוטים לאבות פרק ה) ואוהב ישראל (פרשת שקלים ד"ה באחד באדר), ובעוד הרבה מקומות. י. יש לציין למה שכתב רבינו בפרש וירא תשי"ז: 'וכן אברהם אבינו זיכך חומר ונפש הבהמית, וע"י המילה נבדל ממנו הקלי' ונעשה כל גופו מרכבה טהורה להשראת השכינה, וממילא נראה אליו ד', היינו דביקות גדולה של אהבה חמה בוערת בלי שום התלבשות נבואות ומצוות מעשיות, ודרך צדיקים כשיש להם מדה כזו מחפשים להלביש החמימות במצוה, ואז ישב פתח האהל להכניס אורחים והשתחוה לפניהם, וביקש מהם שיעשו לו טובה שיוכל לקיים המצוה על ידם'. וראה עוד שם וירא תשל"ד: 'אמנם ידוע בענין עבודה יש שתי בחינות, א' מתתא לעילא ומעילא לתתא, היינו ע"י עשיית המצוה תחילה זוכים לאור בחי' נר מצוה ותורה אור (משלי ו, כג), ובחי' וירא אליו ה' זכה ע"י עשיית מצות מילה, דעל זה נצטווה (יז, ט) ואתה את בריתי תשמור, המול לכם כל זכר (שם י) אמנם יש בחי' מלעילא

כתונת ומכנסיים מצנפת ואבנט, בגדי קודש הם – המעש"ט, ולבשם – לאורות, ואורות עם כלים בבחי' פרצופים וקומה שלמה.

❦ ביאורים ❦

להוריד השכינה לתחתונים, על ידי שיעשה לבוש ותיקון לאורות, ואורות עם כלים, הם בבחינת פרצופים וקומה שלמה, כי הכלל הוא שבתחילת העולמות לא היו מתקיימים האורות כיון שלא היו מלובשים וממוזגים כראוי, וכאשר אדם מלביש את האהבה ויראה והאורות שהוא זוכה להם מלמעלה כראוי, הרי נעשה מזה פרצוף שמשמעותו אור מלובש בכלי

הקודש כתונת ומכנסיים מצנפת ואבנט שהם כנגד הד' אותיות הוי"ה כמבואר בתקוני זוהר"י, והיו מתחברים יחדיו ע"י הלבושים, והוא שאמר הכתוב (טז, ז): 'בְּגָדֵי קֹדֶשׁ הֵם', ומרמז על המעשים טובים שבהם מלביש ההשגות וההארות שיהיה להם קיום, ואמר הכתוב: 'וְרָחֵץ בַּמַּיִם אֶת בְּשָׂרוֹ וְלִבָּשָׁם', שעיקר התיקון שלא יפרח נשמתו למעלה חס ושלום

❦ ציונים והערות ❦

על גסות הרוח, יורה שהוא ודאי ב'י' ולכן שריא במוחא, ומכפר על הגאווה שהוא במוחא וברישא ודחיא י' דלא שריא על רישיה, ועל ידי המצנפת היה הכהן מכפר על גסות הרוח וממשיך ה"י על ישראל. אבנט מכפר על הרהורי לב, יורה ודאי היותו ב'ה', דהיינו הלב מבין. ומפני שעל ידי הרהורים רעים אדם מסלק ה' עילאה דלא שריא על לביה, היה כהן גדול מכפר על ידי אבנט על הרהורי הלב וממשיך ה'הא' על ישראל. כתונת היה מכפר על שפיכות דמים, יורה ודאי היותו ב'ו', דהיינו שופך דם האדם באדם, וה'ו' הם פני אדם כדכתיב (ישעיה מד, יג), כתפארת אדם. ועל ידי שפיכות דמים היו מסלקין ה'ו' דלא שריא בגופא דתמן כתונת, וכהן גדול היה מכפר על ידי הכתונת וממשיך ה'ו' על ישראל. מכנסים היו מכפרים על גלוי עריות, וזה יורה ודאי היותן במלכות, כי בה עיקר פגם העושה, שהם ע"ר ו"ה פירושו מגלה ו' מה'ה', ומקומם מהטבור ולמטה בסוד ותשכב מרגלותיו. ועל ידי העריות היו מסלקין ה'ה' מעליהם דלא שריא בהו, ועל ידי המכנסים היה כהן גדול מכפר על העריות וממשיך ה'ה' על ישראל. נמצאו ארבע בגדים, י' מצנפת, ה' אבנט, ו' כתונת, ה' מכנסים.

אתקריאת י' מסטרא דחכמה ה' מסטרא דאימא עלאה ואתקריאת תורה מסטרא דעמודא דאמציעתא הדא הוא דכתיב ה' קנני ראשית דרכו דרכו דרך ו' קנני דאיהו קן דילה ובגין דאיהי כלילא מכלהו ארבע אתקריאת מצוה מ"ץ באותיות א"ת ב"ש איהו י"ק י"ם ה"ץ ובה כלילן פקודין דעשה ולא תעשה". וראה עוד שער המצוות להאר"י ז"ל בהקדמה שכתב: 'כי הנה האדם בעשותו המצות גורם ב' זיווגים עליונים הא' הוא זיווג אבא באימא והב' הוא זיווג ז"א בנוק'... כי ב' אותיות ראשונות שהם מ"צ מן מצוה הם מתחלפות באתב"ש בשם י"ה, הרי איך שם י"ה שהם או"א מתחברים ומזדווגים ע"י קיום האדם את המצוה של ל"ת בסוד שמי עם י"ה שס"ה כנזכר... וע"י קיום מ"ע גורם זיווג ז"ו' הנקראים שתי אותיות ו"ה של הוי"ה ושל מצוה כי מ"ץ הם חילוף י"ה ונשארו בו שתי אותיות ו"ה מפורשות ואז ו"ה עם זכרי רמ"ח מצוות עשה'. יג. ראה תיקוני זוהר (תי לח עח): 'ובזמנא דאתפתחת ואתקשטת בקשוטהא בארבעה בגדי לבן דאינון יקו"ק ובארבעה בגדי זהב דאינון אדנ"י'. וראה עוד של"ה הק' (פרשת תצוה) שפירט זאת: 'והנה ביחס ארבעה בגדים אלו בארבע אותיות, נוכל לייחסם על ידי סגולתם. מצנפת מכפר

❧ ביאורים ❧

במיזוג הראוי וכך יש להם קיום, וכל שיש כאן פרצוף שלום וקומה פעם שנשלם השם הוי"ה הרי זה מורה שלימה יי.

ציונים והערות

שהיתה האהבה בתגבורת יותר מדאי, נהי' בחינת שבירת הכלים בחינת חסרי בגדים נכנסו (ויק"ר כ ט), ולזה ואל יבוא בכל עת אלא כתונת בד קודש ילבש'.

יד. ועיין מה שכתב רבינו לקמן תש"כ בדומה לזה: 'והנה בבני אהרן הי' בנפשם האהבה יותר מהיראה, הגם שצריך להיות היראה מלתא זוטרטא, היינו שהיראה תהי' בחי' אשה וכלי להאהבה, וזה

הקריאה מעוררת

הבא להטהר מסייעין אותו

עוד ענין יש בדבר קדושים תהיו זה הבטחה מהשי"ת, שסוף כל סוף נהי' קדושים, שהשי"ת יערה עלינו קדושה מהשמים כי קדוש אני ואתם הדבקים בה' אלהיכם חיים כולכם היום, אמנם מה שצונו הבא להתקדש מקדשים אותו (עי' יומא לט) הבא לטהר מטהרים אותו (שם לח), וענין הבא לגלות רצון כל שהוא ממילא יכולים להתקדש ולהטהר בנקל, כי באמת בני ישראל מאמינים בני מאמינים וקדושים בני קדושים וקדוש מתאחד בהם.

הוראות למעשה

- (א) החכם זוכה לחכמה במתנה אבל מתקיימת אצלו כמונח בקופסא.
- (ב) כשמוגיע לאדם הארה ורשפי קודש צריך להלבישו במעשה טוב כדי שיתקיים בידו.
- (ג) תכלית רצונו להשרות השכינה בתחתונים והמעשים טובים הם הכלים להשראת שכינתו.
- (ד) ע"י המעשים טובים מייחדים שמו הגדול בן ד' אותיות.